

Bombattentatet mot den brittiska ambassaden i Rom, 1946: En djärv akt av politiskt våld

Den 31 oktober 1946 skakades den brittiska ambassaden vid Porta Pia i Rom av en förödande explosion, vilket markerade en betydande upptrappning i den kampanj av politiskt våld som utfördes av Irgun Zvai Leumi, en revisionistisk sionistisk paramilitär grupp. Detta terroristattentat, det första i sitt slag av Irgun mot brittisk personal på europeisk mark, underströk gruppens beslutsamhet att utmana den brittiska politiken som begränsade judisk invandring till det mandatstyrda Palestina. Bombningen skadade två personer, orsakade irreparabla skador på ambassadens bostadsdel och sände chockvågor genom det internationella samfundet, vilket belyste den globala räckvidden av den palestinska judiska kampen.

Bakgrund: Irgun och kampen för Palestina

Irgun, ledd av Menachem Begin, var en militant organisation engagerad i att upprätta en judisk stat i Palestina. Den bildades på 1930-talet, när den bröt sig loss från den mer återhållsamma Haganah och förespråkade väpnat motstånd mot brittiskt styre. Det brittiska vitboken från 1939, som kraftigt begränsade judisk invandring till Palestina, var en tändpunkt för Irgun, särskilt eftersom nyheterna om Förintelsen underströk det akuta behovet av ett judiskt hemland. Från 1944 återupptog Irgun under Begins ledning sin våldskampanj, riktad mot brittiska installationer för att tvinga fram en policyförändring.

Den brittiska ambassaden i Rom valdes ut som mål eftersom Irgun ansåg att den var ett centrum för "anti-judiska intriger", som hindrade illegal judisk invandring (Aliyah Bet) till Palestina. Vid den tiden var tusentals judiska flyktingar, många överlevare från Förintelsen, inhysta i flyktingläger över hela Europa, inklusive Italien, där Irgun fann bördig mark för rekrytering.

Attacken: Planering och genomförande

Bombningen planerades noggrant av Irguns agenter, som etablerade ett nätverk i Italien med stöd från lokala antifascistiska motståndsgupper och medlemmar av Betar-ungdomsrörelsen, en revisionistisk sionistisk organisation. I mars 1946 etablerade Irgun-medlemmar, inklusive flyktingar som Dov Gurwitz och Tiburzio Deitel, ett täckkontor på Via Sicilia i Rom, nära de allierades underrättelsekontor, för att koordinera operationer. Två kommando-träningskolor etablerades också i Tricase och Ladispoli för att förbereda rekryter för sabotageuppdrag.

Natten till den 31 oktober 1946 delade Irguns agenter upp sig i två grupper. En grupp målade en stor svastika på väggen till det brittiska konsulatet, en provocerande handling avsedd att likställa brittisk politik med nazistiskt förtryck. Den andra gruppen placerade två resväskor innehållande 40 kilo TNT, utrustade med timers, på trapporna till ambassadens huvudingång på Via XX Settembre. En chaufför märkte de misstänkta resväskorna och gick in i byggnaden för att rapportera dem, men sprängmedlen detonerade innan några åtgärder kunde vidtas, vilket orsakade betydande förstörelse. Ambassadens bostadsdel förstördes bortom reparation, men lyckligtvis skadades endast två personer. Ambassadören Noel Charles, ett viktigt mål, var på semester, vilket räddade honom från attacken.

Efterspel: Utredningar och arresteringar

Attacken tillskrevs snabbt utländska militanter från det mandatstyrda Palestina. Under press från den brittiska regeringen inledde italiensk polis, Carabinieri och allierade styrkor en insats mot Betar-medlemmar och judiska flyktingar som misstänktes ha kopplingar till Irgun. Kort efter bombningen greps tre misstänkta, följt av ytterligare två den 4 november. I december gjordes ett betydande genombrott med upptäckten av en Irgun-sabotageskola i Rom, där myndigheterna beslagtogs pistoler, ammunition, handgranater och träningsmaterial. Bland de gripna fanns Dov Gurwitz, Tiburzio Deitel, Michael Braun, David Viten och en nyckelagent, Tavin.

En framträdande gripen, Israel (Ze'ev) Epstein, en barndomsvän till Menachem Begin, försökte fly från häktet den 27 december 1946, men sköts under försöket. Britterna begärde att de misstänkta skulle utlämnas till fångläger i Eritrea, men inte alla överfördes. Till december 1946 hade fem av de åtta gripna släppts, och hopp uttrycktes för de återstående fångarnas frihet, enligt American League for a Free Palestine.

De italienska myndigheterna, som inledningsvis var förbryllade, undersökte också alternativa teorier. Vissa italienska tidningar spekulerade om "sionistiska terrorister", ett påstående som kraftigt förnekades av Dr. Umberto Nachon från Jewish Agency i Italien, som hävdade att judar inte hade något motiv för en sådan handling och att britterna hade många globala fiender. Arkivdokument från 1948 avslöjade senare misstankar om inblandning från Italiens kommunistparti, även om inga avgörande bevis stödde denna teori.

Påverkan och arv

Bombningen fick långtgående konsekvenser. Den bekräftade farhågor, uttryckta av David Petrie från MI5 i maj 1946, om att judisk terrorism skulle spridas bortom Palestina. Attacken förödmjukade britterna och ledde till att Italien införde strängare invandringskontroller och en registreringsfrist för flyktingar till den 31 mars 1947. Irguns operationer i Italien stördes, vilket tvingade dem att flytta till andra europeiska huvudstäder, där de fortsatte med attacker, såsom bombningen av Sacher Hotel i Wien, ett brittiskt militärt högkvarter.

Bombningen spände också på de anglo-italienska relationerna och underblåste antisemitiska stämningar i Storbritannien, medan allmänheten brottades med attackens djärvhet.

Ledare för Jewish Agency fördömde bombningen och tog avstånd från Irguns taktik, men händelsen belyste den splittrade naturen hos judiska motståndsrörelser. Den italienska historikern Furio Biagini hävdade senare att Irguns djärva handlingar, tillsammans med de från Lehi och Haganah, bidrog till Storbritanniens slutliga tillbakadragande från Palestina 1948, vilket kompletterade Jewish Agencys diplomatiska ansträngningar.

De fysiska ären från attacken kvarstod. Ambassadbyggnaden, som köptes av britterna på 1800-talet, var så svårt skadad att den ersattes av en ny struktur, designad av Sir Basil Spence och invigd 1971. Den italienska regeringen tillhandahöll tillfälliga boenden för ambassadpersonalen i den tidigare residenset för den ryska prinsessan Zinaida Volkonskaya i San Giovanni, som Storbritannien formellt köpte 1951.

Slutsats

Bombattentatet mot den brittiska ambassaden i Rom 1946 var ett avgörande ögonblick i Irguns kampanj mot brittisk kolonialpolitik. Det visade gruppens förmåga att projicera makt bortom Palestina och utnyttja kaoset i efterkrigstidens Europa för att främja sina mål. Även om attacken uppnådde begränsad omedelbar framgång, förstärkte den den sionistiska saken på den globala scenen och bidrog till de påtryckningar som ledde till upprättandet av Israel 1948. Det belyste dock också de moraliska och strategiska komplexiteterna i politiskt våld och lämnade efter sig ett kontroversiellt arv som fortsätter att väcka debatt bland historiker och beslutsfattare.